

Kommunstyrelsen

Plats: Klockrike, Folkets hus

Tid: 17:00 - 17:25

§ 114-116 justeras omedelbart

Beslutande:	Ersättare för:
Morgan Bengtsson (S)	
Rolf Jönsson (C)	
Tommy Holmgren (SD)	
Pirjo Veteli (S)	Annika Sjöstedt
Jerry Lilja (S)	
Ola Claesson (S)	
Ingeborg Braun (S)	
Malin Åman (C)	
Roal Bencic (SD)	
Max Nielsen (SD)	
Marianne Eriksson (M)	Patrik Krupa
Torsten Cairenius (M)	
Ana Pezo (KD)	

Sekreterare:
Anna-Karin JohansenOrdförande:
Morgan BengtssonJusterande:
Ola Claesson

.....

Anslagsbevis: Protokollet är justerat 2023-05-23 och anslås under perioden 2023-05-23 -- 2023-06-14. Protokollet finns på kommunledningsförvaltningen och tillkännages digitalt på www.olofstrom.se

Kommunstyrelsen

KS § 116/2023

KS 2023/1041

§ 116/2023 Remissvar Statens ansvar för det svenska flygplatssystemetKommunstyrelsens beslut:

Olofströms kommun motsätter sig förslaget i samtliga delar som avser ett förändrat ansvar för Ronneby flygplats inom det statliga basutbudet och lämnar yttrande enligt nedan.

Paragrafen justeras omedelbart

Ärendebeskrivning

Statsrådet Tomas Eneroth beslutade den 30 maj 2022 att tillkalla en bokstavsutredare med uppdrag att utreda och ta fram förslag till inriktning för statens ansvar för flygplatser i Sverige (I2022/01211). I uppdraget ingick att behovet av grundläggande tillgänglighet för medborgare, näringsliv och samhällsviktigt flyg tillgodosågs i hela landet. Förslagen skulle tas fram med utgångspunkt i de transportpolitiska målen och vara i linje med klimatmålen.

Yttrande/Bedömning

Det är en brist att berörd flygplats, kommuner, region, länsstyrelse och andra tongivande aktörer inte har involverats eller intervjuats under utredningsarbetet. Om vi hade tillfrågats hade vi kunnat ge en bredare förståelse och ett bättre kunskapsunderlag. Vår uppfattning är att det i dag krävs tydligare statlig styrning av landets flygplatser för att säkerställa vårt lands beredskap.

Blekinge har ett utsatt geografiskt och strategiskt läge vid Östersjön. Vi spelar en viktig roll i ett kommande Natomedlemskap. Ronneby är redan i dag en av två flygplatser med statlig rådighet som uppfyller Natos 7 baseline requirements. Regeringen bör invänta den försvarspolitiska inriktningen som presenteras i närtid. Sannolikt skärps kraven ytterligare på landets totalförsvaret och då spelar Ronneby en avgörande roll för landets samhällsskydd och beredskap.

Blekinges näringsliv är ett av de mest exportintensiva i landet med en rad internationella koncerner. Länet har också hög statlig närvaro med bland annat Försvarsmakten, Boverket och Kustbevakningen. En statlig flygplats med daglig pendling för affärsresenärer till Stockholm är av yttersta vikt för en fortsatt stark utveckling och en säkrad personalförsörjning för både statliga och privata aktörer.

Flygplatsen är kostnadseffektiv och har statlig rådighet enligt Natos krav

Ronneby flygplats är i dag en mycket väl fungerande och kostnadseffektiv flygplats med fyra statliga aktörer: Swedavia, Luftfartsverket, Fortifikationsverket och Försvarsmakten. Den har högst tillgänglighet i landet efter Arlanda, Landvetter och Sturup med möjlig öppettid dygnet runt årets alla dagar.

Utredarens slutsats att: Flygplatsen är Försvarsmaktens flygplats och eftersom mitt uppdrag handlar om en flygplatsöversyn för den civila flygtrafiken ser jag därför inget avgörande skäl till att Ronneby ska ingå i det statliga basutbudet. Denna slutsats ser vi som mycket dåligt underbyggd. Försvarets kärnverksamhet är inte att bedriva civil flygplats. Endast Ronneby och Luleå-Kallax flygplats har i dag statlig rådighet och uppfyller Natos 7 baseline requirements. I Ronneby ägs marken av Fortifikationsverket, flygstationen drivs av Swedavia och Försvarsmakten är flygplatshållare och bedriver verksamhet på området med flottilj.

Kommunstyrelsen

KS § 116/2023

KS 2023/1041

Sverige och Blekinge ska erbjuda Nato värdlandsstöd och samhällsberedskap i form av både transit och basering. Det kräver stora resurser av både det civila och militära försvaret – inte minst tillgång till en statlig flygplats. Om Ronneby tas ur det nationella basutbudet försvinner statens rådighet, men också möjligheten till effektiv personalförsörjning och logistik. Ronneby flygplats bör därför ses som ett nav i södra Sverige med reell robusthet och strategisk placering.

Flygplatsen är en av Sveriges beredskapsflygplatser med MIRG-styrka. Ronneby är en av tio ordinarie beredskapsflygplatser i Sverige. En av flera konsekvenser är att länet tappar möjligheten att transportera patienter till kvalificerad vård om förslaget går igenom. Frågan är speciellt allvarligt då vi inte har civil helikopter baserad på flygplatsen. Utifrån ett totalförsvarsperspektiv är sjukvården och dess infrastruktur ett prioriterat område. Det har inte utredningen tagit hänsyn till. Ronneby flygplats är topp-fyra i Sverige med möjlig öppettid dygnet runt årets alla dagar. Ronneby är därför frekvent använd som alternativ flygplats till destinationer i närområdet för både kommersiellt och privat flyg. Beredskapsöppningarna är färre då flygplatsen till stor del redan är öppen. MIRG (Maritime Incident Response Group) styrkan utgår från Karlskrona och flyger från Ronneby. MIRG-förmågan finns i Stockholm, Göteborg och Karlskrona. Placeringen är baserad på en dimensionerande hotbild, det vill säga den omfattande fartygstrafiken utanför Blekinges kust. Senast MIRG ryckte ut skarpt från Karlskrona var i samband med fartygsbranden ombord på Almirante Stornorrländ.

Transportstyrelsen har föreslagit Ronneby som reservflygplats. Efter den 6 juni 2030 ska de konventionella navigationshjälpmedlen enbart finnas kvar som reserv vid reservflygplatser. Det gäller om de satellitbaserade navigationssystemen inte är tillgängliga eller vid bortfall av radartäckning. Därför har Ronneby föreslagits som en av 14 reservflygplatser av Transportstyrelsen. Detta har utredaren inte tagit hänsyn till.

Ronneby flygplats har pekats ut som riksintresse. Trafikverket och Försvarmakten har pekats ut Ronneby flygplats som riksintresse. Detta har utredaren inte tagit hänsyn till.

Ronneby ska kvarstå i basutbudet – risker och frågetecken om så ej sker:

Om Ronneby tas bort kommer Sverige förlora i både förmåga och resurser i ett osäkert säkerhetspolitiskt omvärldsläge.

I utredningen jämförs Ronneby och Kalmar med Halmstad och Ängelholm. Det är ingen relevant jämförelse. Ronneby bör i stället jämföras med Luleå-Kallax som också har statlig rådighet.

Vi ser positivt på att även Kalmar-Öland flygplats blir en del i det framtida statliga basutbudet av flygplatser då hela sydöstra Sverige har utmanade tillgänglighet till Stockholm. Däremot är det felaktigt att ställa flygplatserna mot varandra.

Om Ronneby tas bort ur det nationella basutbudet måste driften av flygplatsens civila del tas ur kommunala och regionala skattemedel vilket inte är genomförbart.

Vi ser en stor risk med att ha en civil utomstående operatör på en militär flygplats med tanke på det säkerhetspolitiska omvärldsläget. Det är något som kan bli verklighet om Ronneby tvingas upphandla driften av terminalverksamheten enligt LOU.

Utredaren har ett tydligt fokus på miljöaspekter och näringsliv och fokuserar på sjukvårdens

Kommunstyrelsen

KS § 116/2023

KS 2023/1041

behov ur ett beredskapsperspektiv (ref. Trafikverkets utredning 2020). Däremot saknas analys ur ett totalförsvarsperspektiv.

Utredaren gör en egen tolkning av samhällsviktig verksamhet i relation till flygbehov. Vår bedömning är att totalförsvarsaspekterna behöver analyseras betydligt mer ingående. Rysslands invasion av Ukraina och dess följder för den säkerhetspolitiska situationen i Europa understryker behovet av en sådan analys.

Utredningen väcker även frågor kring hur långt det transportpolitiska ansvaret sträcker sig och var Försvarsmaktens ansvar tar vid. Detta anser vi inte är relevant och inom utredarens uppdrag.

Hög statlig närvaro och exportintensivt näringsliv

Blekinge har hög statlig närvaro. Här finns huvudkontoren för Boverket och Kustbevakningen. Dessutom har Blekinge högst militär närvaro med Marinbasen i Karlskrona och Flygflottiljen i Ronneby och betydande delar av landets försvarsindustri med Saab Kockum AB.

Näringslivets tillväxt har varit en av de högsta i landet under 2000-talet. Länet är ett av de mest exportintensiva vad det gäller varu- och tjänsteexport och är stora inom forskning och utveckling.

En förutsättning för fortsatt god utveckling är snabb tillgänglighet till Stockholm och vidare ut i världen. I nuläget är flyget det enda transportmedel som erbjuder möjlighet daglig pendling till huvudstaden, vilket anges som en av de politiska målsättningarna i utredningen. Tillgängligheten till Stockholm med tåg hör till de sämsta i Sydsverige med en restid på fyra timmar och 52 minuter inkluderat två byten som bäst.

Ronnebys upptagningsområde

Upptagningsområdet för Ronneby flygplats är 300 000 resenärer. Resenärerna kommer främst från Blekinge men även från norra Skåne och södra Småland. Majoriteten (70 procent) är affärsresenärer som jobbspendlar till och från Stockholm. För att stärka sin personalförsörjning har näringslivet och de statliga myndigheterna ett stort behov av en robust flygplats med daglig förbindelse till och från huvudstaden.

Det är därför anmärkningsvärt att Blekinge föreslås stå utan flygplats i det nationella basutbudet inom 60 minuters resväg. Förslagets fyra nya flygplatser ger ungefär 1,0 miljoner personer möjlighet att nå en statlig flygplats inom 60 minuter medan 0,3 miljoner mister möjligheten om Ronneby utgår.

Att Ronneby ingår i basutbudet är också en tydlig signal till flygoperatörerna om långsiktighet från statens sida. Vi ser en uppenbar risk att Swedavias styrelse enbart ser till den affärsmässiga delen om att bedriva flygplansverksamhet vid Ronneby flygplats och väljer att fokusera på större flygplatser på bekostnad av mindre.

Finansiering

Inga kostnader.

Barnrätts- och jämställdhetsperspektiv

Barnrätts- och jämställdhetsperspektivet har beaktats men anses ej påverka beslutet.

Kommunstyrelsen

KS § 116/2023

KS 2023/1041

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
Näringslivschef H.A
Kommunchef I.R

OLOFSTRÖMS
KOMMUN

Kommunstyrelsen

KS § 116/2023

Protokoll
Sammanträdesdatum
2023-05-23

6(6)

KS 2023/1041